

REPREZENTANȚII ADR NORD-EST:

"ADR Nord-Est derulează 20 de proiecte europene de tip smart"

ADR Nord-Est gestionează 20 de proiecte europene de tip smart, prin care dezvoltă parteneriate cu omologi din Europa pe teme de economie circulară, eficiență energetică, achiziții publice verzi, specializare inteligentă, după cum ne-au spus reprezentanții Agenției, care ne-au precizat, într-un interviu: "Acum lucrăm la un plan regional de acțiune în economie circulară, care pune accentul pe reutilizare, reparare, renovare și reciclarea materialelor și a produselor existente. De asemenea, am inventariat potențialul de producere a energiei din surse regenerabile și am inițiat un amplu program de instruire pentru primării în vederea creșterii capacității de a elabora Planuri de Acțiune pentru Energie Durabilă".

Reporter: Cum s-a dezvoltat regiunea în ultimul an?

ADR NE: O preocupare constantă a ultimului an a fost aceea de a evalua oportunitățile și de a construi o viziune de dezvoltare bazată pe implicarea mai consistentă în activitățile ADR a reprezentanților administrației publice locale, a me-



Vasile Asandei, director general ADR NE

diului academic, a sectorului privat și a societății civile. Mai concret, intenția noastră a fost de a-i familiariza pe colaboratorii noștri cu conceptul specializării inteligente, de a găsi noi forme pentru a lansa inițiative antreprenoriale, de a încuraja atragerea de investitori și de a promova noi proiecte împreună cu parteneri din Europa.

Astfel, deși direcțiile de dezvoltare

ale Regiunii Nord-Est sunt multiple, domeniile care au fost identificate ca fiind prioritare la nivelul Regiunii Nord-Est și care pot conduce la transformarea economică bazată pe cercetare și inovare sunt următoarele: agro-alimentar, biotehnologii, textile și noi materiale, energie și mediu, sănătate și turism pentru stil de viață sănătos, tehnologia informațiilor și comunicațiilor.

Obiectivul nostru este să asigurăm o dezvoltare regională sustenabilă, prin valorificarea investițiilor făcute din fonduri europene și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial.

Regiunea a pierdut, în 2017, nedoritul statut de cea mai săracă regiune din Europa. Conform ultimului raport Eurostat, cea mai săracă regiune din UE rămâne partea de nord-vest a Bulgariei, cu un PIB pe cap de locuitor de 29% din nivelul mediu al Uniunii, urmată de Mayotte din Franța (33%), partea de centru-nord și centru-sud din Bulgaria (câte 34%) și apoi partea de Nord-Est a României (cu 35%).

Reporter: Ce proiecte de tip smart se află în aprobare și, respectiv, în derulare?

ADR NE: Gestionăm, la nivel de ADR Nord-Est, 20 de proiecte europene finanțate din surse diverse (INTERREG 2020, Erasmus+, ORIZONT 2020), prin care dezvoltăm parteneriate cu omologi din Europa pe teme de economie circulară, eficiență energetică, achiziții publice verzi, specializare inteligentă. De exemplu, acum lucrăm la un plan regional de acțiune în economia circulară, care pune accentul pe reutilizare, reparare, renovare și reciclarea materialelor și a produselor existente. De asemenea, am inventariat potențialul de producere a energiei din surse regenerabile și am inițiat un amplu program de instruire pentru primării în vederea creșterii capacității de a elabora Planuri de Acțiune pentru Energie Durabilă.

Prin structura dedicată nou creată - RUBIK HUB din Piatra Neamț - dezvoltăm ecosistemul antreprenorial. Chiar în această perioadă, se derulează în universitățile din re-

giune, #RubikEDU, cel mai nou program de educație antreprenorială din România destinat studenților. #RubikEDU este un program pilot de inițiere în antreprenoriat și cuprinde 3 ateliere în care antreprenori cu experiență practică vor aborda cu studenții următoarele teme:

1. Cum se naște o idee-trăsnet de business?

2. Cine sunt oamenii din spatele unui start-up?

3. Cum construiesc un produs care să fie iubit de clienți?

Reporter: Ce sumă a fost alocată din bugetul 2014-2020 regiunii pe care o reprezentați?

ADR NE: Față de anul trecut, alocarea pentru Regiunea Nord-Est a crescut. Astfel, în urma CM POR din luna octombrie 2017, alocarea prin POR este de 1.089.027.412 euro, reprezentând 17,51% din alocarea națională și cea mai mare la nivel național, totodată. Datorită demersurilor făcute de Agenția pen-

(continuare în pagina 16)

"Peste 600 de persoane au beneficiat de servicii de instruire certificate prin Centrul Regional de Studii Nord-Est, în domenii care pot sprijini buna implementare a proiectelor: management de proiect, achiziții publice, evaluator de proiecte, accesare fonduri, management resurse umane, management financiar etc".





[urmare din pagina 15](#)

tru Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Est, alocarea inițială a fost suplimentată cu 29 milioane euro, pentru finanțarea unor proiectelor integrate de cercetare-dezvoltare-inovare promovate în parteneriat public-privat. Astfel, se promovează asocierea producătorilor agricoli pentru dezvoltarea unei facilități de fabricare a amidonului din cartofi în județul Suceava, crearea unei facilități de producție pentru produse de uz general bazate pe nanoparticule din PET reciclat în județul Neamț sau crearea unui laborator viu pentru dezvoltarea și testarea de soluții de reciclare a deșeurilor textile cu aplicații pentru industria mobilei, automotive, HORECA, în județul Iași.

Reporter: Ce proiecte vor fi derulate în exercițiul financiar 2014-2020 și cât de mult se axează acestea pe segmentul smart?

ADR NE: Programul Operațional Regional 2014-2020 va continua să finanțeze investiții din perioada 2007-2013, cum ar fi infrastructura socială, de sănătate și educațională, IMM-urile, drumurile județene și turismul în stațiuni, dar va finanța și noi categorii de proiecte față de programul precedent.

Elementele de noutate, ce pot fi grupate sub sintagma "smart", sunt:

- ◆ Susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic - una dintre noutățile absolute ale programului, ca tip de investiții care stimulează crearea de noi entități specializate în furnizarea serviciilor de transfer tehnologic acreditate conform legii 403/2006 și care încurajează inovarea în companii, prin introducerea în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse, procese și servicii noi sau îmbunătățite.

- ◆ Creșterea mobilității urbane - investițiile se vor adresa inclusiv

"Am inventariat potențialul de producere a energiei din surse regenerabile și am inițiat un amplu program de instruire pentru primării în vederea creșterii capacității de a elabora Planuri de Acțiune pentru Energie Durabilă".

transportului public electric și nemotorizat, precum și construirii unei infrastructuri necesare funcționării acestuia (ex. stații de alimentare electrice) și se vor derula pe baza planurilor de mobilitate urbană durabilă, conducând spre atingerea dezideratului de "Smart Cities".

◆ **Eficiență energetică** - vor fi finanțate proiecte complexe ce presupun folosirea unor tehnologii noi, care să crească eficiența energetică, inclusiv prin noi tipuri de circuite electrice, instalații de încălzire, ventilație etc. Proiectele de eficiență energetică vizează clădirile rezidențiale, clădirile publice, precum și iluminatul public.

Reporter: Ce planuri are Agenția pe termen scurt, mediu și lung?

ADR NE: Ne propunem să continuăm, cu și mai multă ambiție și motivare, munca în calitate de Organism Intermediar pentru Implementarea Programului Operațional Regional 2014-2020, dar nu ne vom rezuma doar la asta.

Peste 600 de persoane au beneficiat de servicii de instruire certificate prin Centrul Regional de Studii Nord-Est, în domenii care pot sprijini buna implementarea a proiectelor: management de proiect, achiziții publice, evaluator de proiecte, accesare fonduri, management resurse umane, management financiar etc.

Suntem conștienți că, pentru a ne dezvolta, avem nevoie de o viziune modernă, o strategie coerentă și un mecanism de implementare articulat. Trebuie să ne uităm cu atenție la tendințele lumii de azi, să ne depășim limitele și să acționăm cu îndrăzneală și profesionalism.

La acest moment, ne concentrăm pe următoarele direcții:

- ◆ sprijin pentru dezvoltarea urbană;
- ◆ sprijin pentru dezvoltarea start-upurilor și a mediului antreprenorial;
- ◆ atragerea de investiții;
- ◆ sprijin pentru internaționaliza-

(continuare în pagina 18)



"Acum lucrăm la un plan regional de acțiune în economia circulară, care pune accentul pe reutilizare, reparare, renovare și reciclarea materialelor și a produselor existente".



urmare din pagina 17

rea afacerilor și dezvoltarea clusterelor;

◆ conectarea mediului academic cu cel privat pentru definirea și implementarea proiectelor din portofoliul RIS3 Nord-Est.

Apartenența la rețele profesionale prestigioase (Asociația Europeană a ADR - EURADA, Rețeaua Regiunilor Europene Inovative - ERRIN, Europe Enterprise Network, Europe Direct Network), existența Biroului de reprezentare la Bruxelles s-au concretizat și în proiecte de cooperare concrete, menite să conducă la dezvoltarea socio-economică a Regiunii.

Avem, așa cum am mai spus, o preocupare deosebită pentru sprijinirea mediului de afaceri, de la dezvoltarea ideii de business, consiliere, până la căutarea de surse de finanțare și sprijin în accesarea lor. ADR Nord Est își îndreaptă atenția și își canalizează forțele, acum mai mult ca oricând, asupra sprijinirii start-upurilor și dezvoltării ecosistemului antreprenorial regional prin inițiativa Rubik Hub, care este cel mai mare spațiu de coworking din Moldova.

Reporter: Care este gradul de absorbție, la nivel regional, a fon-

durilor alocate din bugetul precedent?

ADR NE: Prin POR 2007-2013, au fost implementate 598 contracte de finanțare, cu o valoare a finanțării nerambursabile solicitate de 784 milioane euro. Au fost proiecte de infrastructură importante, provenind atât din zona publică, cât și din cea privată, ce au contribuit în mod complementar la dezvoltarea regiunii și la creșterea nivelului de trai al locuitorilor săi.

Gradul de absorbție, raportat la alocarea regională, este de 90%.

Reporter: Care este valoarea fondurilor UE atrase în 2017?

ADR NE: Valoarea nerambursabilă contractată și aflată în etapa precontractuală este de 559 milioane euro, reprezentând peste 40% din alocarea regională a POR 2020.

Reporter: Ce proiecte sunt în desfășurare și care sunt proiectele prioritare?

ADR NE: Până în acest moment, au fost lansate 24 de apeluri de proiecte, după cum urmează:

◆ Prioritatea de investiții 1.1 C - IMM-uri în parteneriat cu entitățile de inovare și transfer tehnologic (9,6 milioane euro, apel deschis până în 25.06.2018);

◆ Prioritatea de investiții 2.1. A - Microîntreprinderi;

◆ Prioritatea de investiții 2.2 - Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor IMM;

◆ Prioritatea de investiții 2.1.B - Incubatoare de afaceri;

◆ Prioritatea de Investiții 3.1 Operațiunea A - Clădiri Rezidențiale care vizează creșterea eficienței energetice în blocurile de locuințe;

◆ Prioritatea de Investiții 3.1.Operațiunea B - Clădiri publice;

◆ Prioritatea de investiții 3.1 Operațiunea C - Iluminat public;

◆ Prioritatea de investiții 3.2 - Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane, bazată pe planurile de mobilitate urbană durabilă;

◆ Axa 4 - Dezvoltare urbană integrată în municipiile reședință de județ;

◆ Prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural;

◆ Prioritatea de investiții 5.2 - Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban;

◆ Prioritatea de investiții 6.1 - Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T;

◆ Prioritatea de investiții 7.1 - Dezvoltarea turismului;

◆ Axa 8, Obiectivul 8.3 - Creșterea

"În regiunea NE se fac investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii de educație (creșe și grădinițe, învățământ obligatoriu, învățământ profesional și tehnic, învățământ universitar)".

gradului de acoperire cu servicii sociale (persoane vârstnice, copii, persoane cu dizabilități);

◆ Axa prioritară 8, Obiectivul 8.2 - Îmbunătățirea calității și a eficienței îngrijirii spitalicești de urgență;

◆ Axa 10 - Îmbunătățirea infrastructurii de educație (creșe și grădinițe, învățământ obligatoriu, învățământ profesional și tehnic, învățământ universitar).

Reporter: Cum apreciați legislația din domeniu?

ADR NE: Lipsurile pe care noi le-am semnalat, în mod sistematic, au fost cele legate de legislația în domeniul achizițiilor publice, aspecte legate de dreptul de proprietate sau de dreptul de execuție a lucrărilor de construcție, unele necorelări între diferite acte normative. În domeniul achizițiilor, noul pachet legislativ, care a transpus directiva europeană în dome-

niu și a intrat anul trecut în vigoare, asigură premisele unui cadru de implementarea a proiectelor mai flexibil.

De asemenea, reglementările privind elaborarea documentației tehnico-economice (HG 28/2008) au fost revizuite, iar noile normative (HG 907/2016) au luat în calcul necorelările pe care le-am semnalat de-a lungul timpului.

Reporter: Care este problematica sectorului?

ADR NE: Primele probleme întâmpinate au fost cele legate de întârzierea publicării ghidurilor solicitantului, dar și a operaționalizării sistemului electronic MySMIS.

Dificultățile întâmpinate de beneficiari pe parcursul implementării proiectelor au fost generate cu precădere de:

- ▶ prelungirea duratelor procedurilor de achiziție publică, ca urmare a înregistrării de contestații, cu pe-

rioade foarte mari de timp (în unele cazuri acestea depășind un an);

- ▶ întârzieri în execuția contractelor de lucrări, ca urmare a identificării, în implementare, a necesității executării unor categorii de lucrări neprevăzute în proiectele tehnice; descoperirilor arheologice, în cazul proiectelor ce vizează obiecte de patrimoniu; utilizării de către antreprenori a unor resurse insuficiente în raport cu graficul de execuție asumat prin contract (din cauza scăderii capacității acestora, pe fondul adâncirii efectelor crizei economice);

- ▶ întârzieri datorate rezilierii unor contracte de lucrări, ca urmare a incapacității antreprenorilor de a continua execuția lucrărilor (determinată de insolvență/falimentul acestora) și, în consecință, prelungirea cu durata necesară organizării unor noi proceduri de achiziție de contracte de lucrări, pentru res-

tul de executat;

Reporter: Care credeți că ar fi soluțiile pentru rezolvarea acestora?

ADR NE: În privința documentelor informative și a sistemului MySMIS, în timp, am ajuns la o cadență rezonabilă a lansărilor, dar și a funcționării optime a aplicației electronice. Autoritatea de Management din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice face eforturi permanente pentru îmbunătățirea acestor documente și adaptează sistemul de implementare, pentru ca măcar o parte din problemele enunțate mai sus să fie evitate.

Chiar săptămâna trecută a fost luată o nouă măsură pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene și evitarea dezangajării (pierderea unor alocări de sume pe anumite Programe Operaționale). Scopul modificării este de a putea fi încheiate contracte de finanțare cu o valoare mai mare decât prevedeau alocările inițiale din Programele Operaționale. În cadrul POR vor fi încheiate contracte de finanțare cu o valoare to-

tală dublă față de alocarea propriu-zisă.

O altă completare vine în sprijinul beneficiarilor care primesc finanțare sub incidența ajutorului de stat/de minimis (de obicei organizații private), prin acces la prefinanțare pentru toate categoriile de cheltuieli eligibile într-o singură tranșă, de maximum 40% din contribuția publică eligibilă a proiectului.

Un aspect extrem de important este reprezentat de gradul de experiență și pregătire profesională a salariaților. Nivelul tot mai crescut de complexitate a intervențiilor, schimbările rapide de metode, tehnologii etc. fac absolut necesare cunoștințe profesionale temeinice, învățarea continuă, construcția, menținerea și motivarea unor echipe de implementare performante.

Reporter: Vă mulțumesc!

"Valoarea fondurilor UE atrase în 2017, nerambursabilă, contractată și aflată în etapa precontractuală, este de 559 milioane euro, reprezentând peste 40% din alocarea regională a POR 2020".

